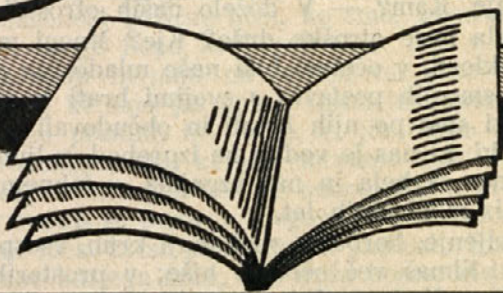

CVETJE

Letnik LIII.
Ljubljana

1936 - XII.
December

P. KRIZOSTOM:

Kraljici belega srebra

(Za 8. december)

*Ko je ugašalo sončno zlato
in so zvezde prepregle nebo —
sem zabrenkal, tebi Gospa,
najlepšo pesem svojega srca...*

*Iz duše mi je priklopela
in odbrzela k tebi, Mati:
pesem detinstva svetega,
pesem hrepenenja skironostnega.*

*Popsod sem te videl, Prekrasna,
z lilijami belimi obdano,
čelo z zvezdnim vencem posejano —
pred menoj si stala vsa jasna.*

*Videl sem te sredi rajske slave,
kako te častijo zlati duhovi,
kako se ti klanjajo vsi stanovi —
in zajecjlala mi je duša
vsa zavzeta za svetost življenja
najtšjo pesem hrepenenja:*

*Mati moja!
Roka naj me vodi tvoja
skozi trnje in težave
v tvojo družbo
do nebeške slave!*

*

*O Lilija — Kraljica belega srebra,
Brezmadežna, vsa nedotaknjena,
ne zavrzi speva mojega!
Ne zavrzi me — otroka svojega!*

Advent

Zopet pojemo stare ljubke adventne pesmi, ki jih preveva čudoviti čar. Naše misli sanjajo pri belem dnevu, med tem ko gredo sanje naših noči na popotovanje. Kam? — V deželo naših otroških let.

Kje leži dežela naše otroške duše? Kje? Mnogi mislijo, da jo morajo iskati v preteklosti, v očetovi hiši naše mladostne dobe, ob razsvetljenih jaslicah, ki smo jih postavili s svojimi brati in sestrami, ob knjigah s podobami, ki smo po njih listali in občudovali pravljlični svet, ob dobrotni očetovi roki, ki nas je vodila na izprehod, v ljubečem materinem naročju, ki je za nas skrbela in nas vzgajala, v lahnem rajanju z brati, sestrami, tovariši iz mladostnih let.

Toda trdo življenje, borba za vsakdanji kruh, vesplošna življenjska stiska nam kliče: »Nimaš več očetove hiše; v prostorih, kjer je nekoč odmeval tvoj srebrno čisti otroški smeh, ki jih je napolnjevala z radostjo in soncem tvoja vedno vesela otroška duša, v teh prostorih prebivajo drugi, tuji ljudje, božične lučke, ki si jih prižigal, nimajo zate več čarobnega bleska, svet resničnosti ima druge slike, kakor jih je vseboval svet tvojih otroških sanj; sedaj gledaš podobe, naslikane z mračnimi barvami gledaš slike bede, skrbi, nerazumevanja, gledaš slike lokavosti in zahrbtnosti, nezvestobe in izdajstva, gledaš slike krvaveče in izkrvaveče pravice ter krivice, ki zmaguje in se posmehuje. Oče? Umrl ti je, ali si daleč od njega. Mati? Ne more biti pri tebi, ali pa je vzela slovo od zemlje pa šla k Bogu po plačilo, ki si ga je v svojem skrbi polnem življenju zaslužila. Bratec in sestrica? Postali so bratje in sestre — toda tvoji bratje in tvoje sestre navadno niso več to, kar so nekoč bili in bile. Življenje ti jih je vzelo; ti jih je moralo vzeti. Roko sestre je dalo možu, ki ga nisi poznal, roko brata je položilo v roke žene, ki se mu je zdela bolj mehka kot tvoja. In tovariši iz mladosti? Enega je potegnil vase prepad, drugega ti je iztrgala visokost, tretji ti je postal nasprotnik, sovražnik, četrti je pozabil na tvoje ime, s katerim te je klical v času cvetja... ne, ne človek, zate ni več dežele otroških let! Nikar je ne išči! Ne napolnjuj si duše s hrepenenjem! Zvonenju iz globin ne smemo prisluškovati — in so globine, o človek, ki se je v njih potopila tvoja otroška doba! Ne zaganjaj se za tem, kar se je potopilo, pazi, da se o tebi ne bo reklo: »Potopil se je in utonil!« Tako nekako razmišlja o svojih otroških letih pisatelj Klug in mi z njim. Pa še tako se vprašuje:

Kje leži dežela naših otroških dni? Kje?

Mnogi pa mislijo, da jo morajo iskati v prihodnosti. In v svoji domišljiji žive ti ljudje vedno v prihodnosti, vedno upajo v prihajajočo srečo. »Ako se bo to in to zgodilo, potem...« tako se glasi vedno ponavljana in nikdar ne dopolnjena tolažba. En del življenjske poti za drugim prehodijo, a sreče ni od nikoder. Ni je v ljudeh, iz katerih rok jo pričakujemo, ne v stvareh, v katerih jo iščemo. Kako naj se človek do sitanapije iz minljivih studentev?

Kje leži otroška dežela naše duše? Kje?

Ne leži ne v preteklosti s srečo, ki je utonila, ne v prihodnosti s srečo, ki je nikdar ne bo. In vendar je res in upravičeno je, da človeška duša tako rada poleti nazaj kot nemirna ptica v lepšo preteklost in rada bi zletela naprej v bolj svetlo prihodnost. Kakor da bi bilo možno dvigniti preteklost iz globin, ki je vanje utonila, in jo preustvariti v prihodnost, obdano s trajno jutranjo zarjo.

Da, možno je! Kar je bilo, ogrnjeno z božičnim žarom, blaženost našega otroštva, je blaženost naše duše: nebo, čigar blagri nas bodo nekoč objeli. Že kot otrok, tako piše omenjeni pisatelj, si nisem mogel nebes drugače predstavljati kot večno trajajoči božični praznik. In tudi danes ne poznam, ne glede na vso otroško in človeško omejenost v predstavah in pojmovanju, bolj globoke podobe nebeškega sveta, ki na nas čaka, kakor je blaženost božične noči, ko smo, združeni s svojimi domačimi, tako blizu svojega Boga in Odrešenika. Oče v nebesih in oče na zemlji, mati v nebesih in mati na zemlji, vsi zbori angelov, svetih in blaženih, vsi ljudje, ki smo jih nekoč imeli in zopet izgubili, in ljudje, ki jih nikdar nismo poznali, in ljudje, ki jih bomo šele tam gori znali prav ceniti in razumeti, vsi, ki jim moramo biti hvaležni, vsi ki jih moramo prositi odpuščanja, na vse bo nekoč objela in napolnila ljubezen večnega Boga in svetili se bomo v njegovi luči, kakor se svetijo oči otrok v odsvitu božičnih lučk, ki so prižgane ob jaslicah. Eno sreče bomo, ki bo utripalo od udarcev božjega srca; ena duša bomo, ki jo bo poživiljal božji življenjski dih. Pri Očetu bomo po Sinu in Svetemu Duhu. — Resnično, duša moja: četudi bi morali iti čez trnje proti temu božičnemu cilju, tvoja pot bi ne bila pretežka: četudi bi se morala sto let boriti za nagrado zmage, tvoj boj bi ne bil ne pretrd in ne predolg!

Toda še leži pred nami to, čigar lahen odsvit je zatopil v naši pretoklosti! A dvent je naše življenje! Kdor živi iz vere, prestavi pretoklost, ki si jo želi nazaj, v prihodnost, za katero mora stremeti. Kdor živi iz vere, se zdi, da živi iz neverjetnosti, dejansko pa živi iz najbolj globoke in osrečujoče modrosti, ki si jo moremo misliti.

Ta močna modrost, ki dela človeka jeklenega, se glasi: »Ne sanjaj, ne ustavlaj se pri samem hrepenenju, ne želi postati otrok, ampak bodi božji otrok! Vstani in postani luč, ti duša, ki boš nekoč šla v božjo luč! Bodi mirna in miroljubna, ti duša, ki boš šla nekoč v božji mir! Bodi dobra, ti duša, ki boš nekoč postala vsa dobra, vsa čista in sveta!«

DR. P. HILARIN FELDER O. CAP. — ATOM:

Franciškansko bratstvo

(Nadaljevanje.)

Lahko bi tu zaključili, ko smo videli, kako zgledno je Francišek celo svoje življenje vse svoje sinove ljubil. Vendar moramo še posebej poudariti, da je prav posebno ljubil bolne, žalostne in tiste brate, ki so grešili.

Prisrčno sočutje je kazal do bolnih bratov in vse je storil, da bi skrbel za njih potrebe. Genljivo je, kako pozornost, uslužnost in nesebičnost je pri tem pokazal. Čeprav je sam več trpel, kakor vsak drugi, je vendar nase najzadnje mislil. Če so mu dobrotniki prinesli boljše jedi, tedaj jih je razdelil med druge bolnike, čeprav je sam najbolj potreboval okrepčila. V zdravih dneh pa je jedel večkrat celo na postne dni, da bi bolnikov ne bilo sram prav tako jesti. V veliko začudenje ljudi se ni sramoval celo v postnem času na javnih cestah prositi meso za svoje bolne sobrate. Iz oči jim je bral njihove želje, ter jih je izpolnil, ne da bi pokazal, da doprinaša žrtev. Nekega dne je opazil, da neki bolnik hrepeni po grozdju, da pa si tega ne upa omeniti, ker so bili bratje tedaj v zdravih in bolnih dneh zelo strogi do samih sebe. Francišek ga je

peljal v bližnji vjograd ter se je z njim vsedel pod trto, na kateri je viselo grozdje. Potem je začel najprej sam jesti, da bi še brata pripravil, naj sodeluje. Ta je pozneje še kot starček večkrat s solzami veselja pripovedoval o tem dogodku. Če Frančišek bolniku ni mogel pomagati na kak dejanski izdaten način, mu je izkazal vsaj globoko sočutje, da je vse bolečine svojih trpečih sobratov tako prisrčno čutil, kakor da bi bile njegove lastne.

Gledal je tudi na to, da bi bila skrb za bolne brate tudi v redovnih vodilih za vse čase vzakonjena. V prvih letih je bilo z ozirom na potujoče življenje večkrat zelo težko najti za bolnike zatočišče in jim tam dalje časa streči. Zato je svetnik predpisal: »Če kateri izmed bratov kjerkoli zboli, naj ga drugi bratje ne zapuste, ne da bi določili enega izmed bratov, ali če treba še več, ki naj mu strežejo, kakor žele, da bi se njim streglo. Le v skrajni sili ga morejo komu drugemu prepustiti, ki se naj zavzame za njegovo bolezen.« Mem tem so se razmere spremenile. Začeli so se naseljevati in v vsaki naselbini je bil najboljši prostor določen za bolnike. Zato je bilo treba Frančišku v končno veljavnem vodilu le še ponoviti: »Če kateri izmed njih zboli, naj mu drugi bratje strežejo, kakor žele, da bi se njim streglo.« Podobne zapovedi je dal drugemu redu. Z ozirom na njih veliko spokornost je opominjal Uboge gospe, naj v zdravih dneh veselo in hvaležno uživajo darovano jim miloščino, da se bodo obvarovale pred boleznijo. V bolnih dneh pa naj se sestram, ki drugače nikdar niso jedle mesa, nudi vse poljubne jedi, četudi bi jim bilo še tako težko jih preskrbeti.

Pri vsej skrbi za telesno zdravje pa naj bi njegovi sinovi in hčere nikdar ne pozabili na svoj viteški poklic slediti križanemu Zveličarju. Zato je opominjal Klarise, naj se vse, tako bolne, kakor one, ki so določene za strežbo bolnic, odlikujejo z veliko potrpežljivostjo. Isto priporoča bratom v vodilu, ki ga je papež potrdil. V obširnejši izdaji iz leta 1221. stoji: »Prosim bolnega brata, naj bo Stvarniku za vse hvaležen, in želi naj biti tak, kakor Gospod to hoče, zdrav ali bolan; ker Bog vse, katere je najprej določil za večno življenje, z želom trpljenja in boleznimi in z duhom kesanja poučuje, kakor pravi Gospod: »Svarim in pokorim jih, katere ljubim.« (Raz. 3, 19.) Če pa postane zmeden ali jezen na Boga ali na sobrate, ali če morda nepočakano zahteva zdravila, ker preveč želi svoje telo ozdraviti — ki bo itak kmalu umrlo in je sovražnik duše — tedaj prihaja to od hudobnega duha, je mesen in videz vzbuja, kakor da ne spada k bratom, ker ljubi telo bolj kakor dušo.«

Frančišek sam je dal v svojem mnogem trpljenju najkrasnejši zgled potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo, skromnosti in hvaležnosti. Le pokorščina in ljubezen sta ga prisilila, da si je dal streči. Najstrašnejše bolečine je prenašal z veličastnim dušnim mirom in veselostjo. In vedno je mislil, da mora brate prositi oproščenja za vsako izkazano mu delo ljubezni. Bal se je, da bi mogli postati nevoljni, ker so morali njemu žrtvovati svoj trud in čas, namesto da bi zase delali in molili. Nato jih je tolažil: »Preljubi moji bratje in otročički, nikar ne bodite nevoljni, ker morate zaradi moje boleznimi delati, kajti namesto mene bo Gospod na tem svetu in onkraj groba izplačal plačilo za vse, kar bi med tem mogli zase storiti; da, pri tem boste napravili še večji dobiček, kakor če bi delali sami zase, ker to, kar zame storite, je storjeno za vse brate in za ves red. Ne samo to. Srčno lahko rečete: Zate smo imeli stroške, toda namesto tebe bo Bog naš dolžnik.«

Še bolj prisrčno sočutje je imel Frančišek z brati, ki so duševno trpeli. Čeprav so živeli bratje v ozračju skoro stalnega du-

hovnega veselja, vendar niso bili obvarovani pred viharji, naj so bile to že od Boga poslane preizkušnje ali skušnjave satanove, ali bridkosti, ki so izvirale v njihovi lastni notranjosti. Frančišek je poznal muko takega trpljenja in je imel zato tudi zanj polno razumevanja. Z druge strani pa je vedel, kako važne so skušnjave in preizkušnje za duhovni napredek in je skušal o tem svoje brate prepričati. Nekemu bratu, ki se je v težki preizkušnji priporočil molitvi svetnika, je odgovoril: »Veruj mi, sin moj, da te še le sedaj spoznam v resnici za božjega služabnika, ker si skušan, in kolikor trša bo skušnjava, toliko bolj si lahko gotov moje ljubezni.« In pridejal je poleg še razlago: »Resnično ti povem, nihče se ne sme smatrati za božjega služabnika, predno ni prestal preizkušnje in bridkosti. Premagana skušnjava je tako rekoč prstan, s katerim se Gospod z dušo svojega služabnika zaroči. Mnogi se vesele, ker so dolga leta nabirali zasluge in jim nikdar ni bilo treba prestajati skušnjav. Vedo naj pa, da se je Bog oziral vprav na slabost njihove duše, dobro vedoč, da bi že pred bojem iz samega strahu podlegli. Le tistega postavi Bog v težek boj, pri katerem najde preizkušeno moč.«

Take in podobne spodbude je govoril s tako sladkim glasom in s tako usmiljenim sreem, da je navadno zadostovalo, da je brate zopet dvignil. Bil je v resnici sam žalosten z žalostnimi in je trpel s trpečimi, ter znal tako ganljivo tolažiti, da ste vsled tega skušnjava in otožnost trenutno iziginile.

Nič čudnega ni bilo zato, da so imeli bratje vanj neomejeno zaupanje in da niso nikdar dvomili nad njegovo mogočno pomočjo. V največji duševni stiski so se mu vrgli pred noge, razodevali so mu svoje najbolj skrivne želje, prejeli njegov blagoslov in šli mirno od tod. Že sama misel, da jim je oče naklonjen je bila kakor balzam za njihova ranjena srca in obratno jim je bil neznosen strah, da bi ne bili ljubljene od svojega skupnega očeta. Brat Ricerij, plemenit po rojstvu in še plemenitejši po čednostih, kakor se izraža Tomaž Čelanski, je bil trdno prepričan, da je pri Bogu v milosti ali nemilosti, kakor je pač pri Frančišku v milosti ali nemilosti. In ker se prve ni čutil vrednega, so ga mučili grozni strahovi. Frančišek je spregledal njegovo dušo, poklical ga je k sebi in mu dejal povsem materinsko: »Nobena skušnjava te ne sme motiti moj sin, in nobena misel te ne sme zagreniti; zakaj ti si mi zelo ljub in lahko si celo prepričan, da med vsemi mojimi dragimi zaslužiš posebno spoštovanje in prijateljstvo. Brez skrbi stopi k meni, kadarkoli hočeš in bogato uporablaj to prijateljstvo.« Ricerij je bil od veselja brez besed in je od tedaj bil prav tako trden v zaupanju do Boga, kakor do svojega očetovskega prijatelja.

Sicer pa Frančišek ni ostal samo pri besedah. Vsakemu, ki je bil otožen, je bil noč in dan na razpolago in izpolnil je njihove najbolj tihe želje. Ko je brata Leona preganjala huda dušna skušnjava, je želel, da bi mu Frančišek zapisal nekaj pobožnih besed, da bi po njih mogel vedno zopet najti običajno vedrost svoje duše. Takoj mu je svetnik naročil, naj prinese papir in črnilo, zapisal je nekaj vrstic v hvalo božjo, kakor tudi obrazec blagoslova in je dal bratu Leonu to dragoceno relikvijo, ki mu je vse življenje bila v tolažbo. Pri Lago Fucino je živel drug brat, ki je v hudi skušnjavi naivno otroško vzkliknil: »Oh če bi imel pri sebi vsaj majhen delček nohtov sv. Frančiška, tedaj bi se, prepričan sem, ves ta vihar skušnjav umaknil in z Gospodovo pomočjo bi se povrnil mir.« Podal se je v Rieti, kjer je ustanovitelj bolan ležal in je razodel svoje naivno prošnjo svojemu sobratu. Ta mu je pa odgovoril: »Komaj verjamem, da mi bo mogoče, da bi ti dal kaj od prstnih nohtov, ker nam vedno zapove,

da moramo odrezke proč vreči in brani, da bi jih kdo spravil.« Medtem, ko je to govoril, so ga poklicali k svetniku. Frančišek si je dal od njega nohte porezati, in dal je odrezke preizkušnemu sobratu, ki je takoj zopet našel mir in veselje duha.

Prav to je, kar tukaj in vedno na Frančišku občudujemo: nežno pozornost za vsako trpljenje in vedno pripravljenost pomagati vsakemu žalostnemu, kjer in kakorkoli je mogel. V tem je ostal zvest do smrti. Vemo že, kako je ljubeznivo v zadnjih dnevih svojega življenja vse svoje brate tolažil. Eden, že imenovani brat Leon, ki mu je bil kot spovednik in stalen spremljevalec najbližji, se skoraj ni dal utolažiti. Da bi ga potolažil, mu je Frančišek zapustil svoj habit, edini predmet, s katerim je mogel razpolagati. »Darujem ti ta habit, je dejal, vzemi ga, za naprej naj bo tvoj. Dokler živim, ga bom nosil, po moji smrti pa naj pripade tebi.« Potem se je spomnil svojih žalostnih hčera pri sv. Damijanu. Ker jih osebno ni mogel potolažiti, je narekoval zanje nekaj besed tolažbe in spodbude in pridejal melodijo z željo, naj jo sestre pojejo v lastno razvedrilo in v hvalo božjo.

Vendar pa mu je najbolj šla k srcu nesreča bratov, ki so grešili. Kakor je imel največje veselje nad svojimi zvestimi in popolnimi učenci, tako je imel največje usmiljenje s tistimi, ki so se v skušnjavi spotaknili ali postali celo nezvesti svojemu poklicu. Sicer je skrbno pazil na napake svojih podložnih. Grajal je vsako kršitev dolžnosti, s primerno resnostjo je nastopil zoper uporne in zaklical posebno gorje nad brati, ki so s svojim slabim zgledom dali pohujšanje. Vendar pa je opomin in karanje vedno združeval z neizčrpno potrpežljivostjo in ljubeznijo.

Naravnost pozornost vzbujala, kako pogosto in živo je poudarjal to milobo in ljubezen. V starejšem redovnem vodilu daje sledeča navodila za ravnanje: »Če se nahaja kdo med brati, kjerkoli naj že so, ki hoče živeti po mesu in ne po duhu, tedaj naj ga bratje, s katerimi je skupaj, opominjajo, pouče in ponižno ter skrbno posvare. Če se po tretjem opominu noče poboljšati, potem ga naj čimprej možno pošljejo k svojemu ministru in služabniku ali ga o zadevi obveste. Minister in služabnik naj z njim ravna kakor to pred Bogom za najboljše spozna.« V zadnjem vodilu pa opominja: »Če kateri bratov po navdihu hudobnega duha smrtno greši, naj za tiste grehe, glede katerih je med brati določeno, da se morajo obrniti samo na provincijalne ministre, naj bodo bratje zavezani, da se čimprej k njemu zatečejo brez odlašanja. Ministri pa naj jim, če so mašniki, z usmiljenjem pokoro nalože; če pa niso mašniki, naj jim dajo isto naložiti po drugih redovnih mašnikih, kakor se jim bo pred Bogom najboljše zdelo. In naj se varujejo, da se zaradi storjenega greha ne bodo jezili in vznemirjali, ker jeza in nemir v njih samih in pri drugih za-držujeta ljubezen.

Neposredno pred končno ureditvijo vodila je pisal na nekega ministra: »Po tem bom spoznal, da ljubiš Gospoda in mene njegovega in tvojega služabnika, da se namreč noben brat na svetu, ko je grešil, in dasi je grešil še tako težko, potem ko je videl tvoje oči, od tebe ne loči, ne da bi prejel odpuščanje, če je zato zaprosil. In če ne zahteva odpuščanja, tedaj ga vprašaj, če kaj takega ne želi. In če pozneje tudi tisočkrat pride pred tvoje oči, izkaži mu več ljubezni kakor meni, da ga pridobiš za Gospoda in vedno se takih usmili. In sporoči to gvardijanom, kadar moreš, da si, kar se tebe tiče, odločen, vedno tako ravnati.«

Kjer riše sliko dobrega predstojnika, beremo med drugim: »Biti mora mož, ki žalostne tolaži, ki je zadnje zavetje za tiste, ki so skušani, da ne bodo bolniki obupali, če jim zmanjka sredstev za ozdravljenje. Da

spreobrne trdovratne, naj se jim sam vrže pred noge ter se včasih od-pove svojim pravicam, da pridobi grešnikovo dušo za Kristusa. Celo tistim, ki so red zapustili, naj enako kakor izgubljenim ovčicam ne za-pira svojega usmiljenega srca, zavedajoč se, da so morale biti skušnjave pač zelo močne, ki so ga privedle k takemu padcu.« In ko je odstopil od vodstva reda, je takole molil k Bogu: »Gospod, priporočam ti družino, ki si mi jo do sedaj zaupal. Ker zaradi bolezni, ki jih, o presladki Gospod, poznaš, ne morem več zanjo skrbeti, zato jo izročam ministrom. Oni naj na dan sodbe dajo pred teboj odgovor, če bo kak brat zaradi njihove ne-marnosti ali njihovega slabega zgleda ali tudi zaradi trdega svarjenja izgubljen.«

Tako vidimo idejo bratstva kakor zlato nitko v vsem pojmovanju in organizaciji Frančiškove ustanove. Od začetka do konca je razmerje brata do brata, predstojnika do podložnika in obratno, vodeno po evan-geljski misli: »Vi vsi ste bratje.«

Še več. Frančiškansko sonce ljubezni je metalo svoje žarke ljubezni na celi svet. Vse ljudi je Frančišek smatral za svoje brate in sestre. Vsem je daroval svoje srce, vsi so mu bili blizu, za vse se je brigal. Skoraj povsod, kjer svojim lastnim učencem priporoča prisrčno nego bratstva, najdemo istočasno opomine, kako naj podobno tudi vse ljudi bratovsko ljubijo. Vseeno, če so se le-ti kazali naklonjene frančiškanskemu pojmovanju življenja, ali pa so ostali svetni otroci v polnem pomenu besede. Strogo je prepovedal bratom kateregakoli človeka obso-jati ali postrani gledati tiste, ki žive v razkošju ali hodijo v pozornost zbujujoči, mehki in bliščeči obleki. »Bog je,« tako je dejal, »njihov, kakor naš Gospod, mogočen dovolj, da jih pokliče k sebi in poklicane tudi posveti.« Zapovedal je, naj njegovi bratje tudi te svetne otroke spoštu-jejo kot svoje brate in gospode, kot svoje brate, ker so ustvarjeni od istega Stvarnika, kot svoje gospode, ker dobrim omogočajo spokorno živ-ljenje s tem, da jim dajejo, kar potrebujejo za življenje.

Pa to še ni bilo zadosti. Njegovi učenci naj bi tudi svoje sovraž-nike in bratovsko ljubili. To je seveda le izvedba splošno obvezne evan-geljske zapovedi. Opozoriti vredno pa je, kako je Frančišek to zapoved živo in odločno pojmoval, kako vsestransko jo je uporabljal in kako pogosto in goreče je poudarjal njeno vajo. Povzemimo nekatere tozadevne opomine in prepise.

Ko je razposlal prve brate, jih je ustanovitelj ogovoril na sledeči način: »Pojdite preljubi, po dva in dva v razne smeri neba, oznanjujte ljudem mir in pokoro za odpuščanje grehov, trpite potrpežljivo, če boste preganjani in bodite brez skrbi, ker bo Gospod svoj sklep in svojo obljubo izpolnil. Če vas vprašajo, ponižno odgovarjajte, če vas preganjajo, jih blagoslavlajte, če vam delajo krivico in širijo o vas obrekovanja, tedaj jim bodite hvaležni, ker nam je zato pripravljeno večno kraljestvo.«

Temu primerno je zapovedal svetnik tudi v svojih redovnih pra-vilih, naj bratje svojo ljubezen do sovražnikov tako popolno izvršujejo, kakor jo je izvrševal in učil Kristus: »Bratje naj se hudobnemu ne zoper-stavljajo, ampak naj tistemu, ki jih je udaril na eno lice, ponudijo še drugo, in kdor jim vzame gornjo obleko, temu naj ne odpovedo tudi spodnje obleke. Vsakemu, ki jih prosi, naj bodo na razpolago, in kdor jim vzame, kar je njihovega, naj tega nikar ne zahtevajo nazaj. In vsi bratje, kjerkoli so, naj se spominjajo, da so našemu Gospodu Jezusu Kri-stusu sami sebe izročili in mu prepustili svoja telesa in iz ljubezni do Njega naj se izpostavijo vidnim, kakor tudi nevidnim sovražnikom; kajti Gospod pravi: »Kdor zaradi mene izgubi svoje življenje, ga bo rešil za

večno življenje.« Blagor tistim, ki preganjanje trpe zaradi pravice, ker njih je nebeško kraljestvo. Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Če vas pa v enem mestu preganjajo, tedaj bežite v drugo. Blagor vam, če vas bodo ljudje sovražili in obrekovali in če vas bodo izključili in zasramovali in vaša imena kot zla zavrgli in vso neresnico zoper vas govorili zaradi mene, veselite se in poskakujte od veselja oni dan, kajti vaše plačilo bo obilno v nebesih... Bratje vsi upoštevajmo, kar pravi Gospod: Ljubite svoje sovražnike in dobro storite tistim, ki vas sovražijo. Kajti tudi naš Gospod Jezus Kristus, katerega stopinjam naj bi sledili, je izdajalca imenoval svojega prijatelja in tistim, ki so ga križali, se je prostovoljno prepustil. Naši prijatelji so zato vsi oni, ki nam povzročajo žalost in stisko, sramoto in krivice, bolečine in muke, mučenje in smrt, te moramo pristrčno ljubiti, ker s tem, kar nam povzročajo, dosežemo večno življenje.«

František je šel tako daleč, da je celo z roparji, izvržkom človeštva, ravnal kakor z brati. Izrecno je predpisal: »Naj pride k bratom kdorkoli, prijatelj ali sovražnik, tat ali ropar, naj ga ljubeznjivo sprejmejo.« Kako resno je to pojmoval, nam poroča ljubko poglavje iz »ogledala popolnosti« (Speculum perfectionis).

V samotni samostan pri Borgo San Sepolcro so večkrat prišli roparji iz bližnjega gozda in prosili brate za kruh. Nekateri bratje so bili mnenja, da ni prav, takim postopačem in lopovom dajati miloščino, drugi pa so menili, naj jim iz usmiljenja dajo jesti, da bi jih s tem privedli k spreobrnjenju. Ko je prišel František, so ga glede tega vprašali. Odgovoril je: »Če storite, kar vam naročam, zaupam v Gospoda, da boste njihove duše pridobili. Pojdite torej in preskrbite si dobrega kruha in dobrega vina in nesite to v gozd, kjer stanujejo in glasno zakličite: Bratje roparji, pridite k nam, ker mi smo bratje in vam prinašamo dobrega kruha in dobrega vina! Takoj bodo prišli. Tedaj razgrnite na zemljo namizni prt in položite nanj kruh in vino im postrezite jim ponižno in veselo, dokler se ne nasitijo. Po kosilu pa jim govorite o besedi Gospodovi in končno jih prosite le za eno: naj nikogar ne udarijo ali osebno ne mučijo. Če bi namreč takoj vse zahtevali, bi vas ne uslišali, tako pa vam bodo obljubili zaradi vaše ponižnosti in ljubezni, kar boste zahtevali. Dan nato jim prinesite zaradi njihove dobre obljube tudi jajca in sira z vinom in kruhom ter jim prav tako strezite. Ko bo obed končan, jim recite: Kaj postajate do smrti lačni ves dan okoli in prenašate toliko neprijetnosti in storite pri tem še veliko hudega, da boste končno še celo svoje duše zgubili, če se ne spreobrnete h Gospodu? Bolje je, da služite Gospodu, in On vam bo dal na tem svetu, kar je potrebno za ohranitev telesa in bo nekoč rešil vaše duše. Tedaj jih bo razsvetlil Gospod, da se bodo spreobrnili zaradi vaše ponižnosti in potrpežljivosti, katero ste jim izkazali.« Bratje so torej natanko vse storili, kakor jim je naročil František, in roparji so jim s svoje strani obljubili in držali s pomočjo božje milosti in usmiljenja dobesedno in točno vse, karkoli so bratje ponižno od njih zahtevali. Da, z ozirom na veliko ponižnost in ljubeznivost bratov, so tudi oni začeli bratom ponižno izkazovati usluge, s tem da so na svojih ramenih drva nosili v samostan in končno so nekateri od njih celo stopili v red. Drugi pa so se spovedali svojih grehov in delali pokoro za svoje zločine ter bratom v roke obljubili, da bodo v bodoče živeli od svojega lastnega dela in ne bodo nikomur več kake krivice storili.

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

Nekega praznika popoldne je Holečkova mama sedela s svojima hčer-kama na ploščadi neke kavarne četrte vrste; zelo so ji šli v slast vrčki opojne pijače.

Ko je »židane« volje prišla domov, je na nesrečo njen mož spregovoril o procesiji. Gospa Holečkova je namreč imela moža, toda tako podrejenega pomena, da je človek utegnil dolgo časa občevati v hiši, ne da bi ga zapazil. Razen delovnih ur je zmeraj sedel v svojem kotu in kadil, prav na kratko je vlekel iz svoje pipe. Imel je pa vendar svojo nalogo v gospodarstvu: prestrezal je kot tarča udarce svoje ‚boljše‘ polovice in celó sunke svojih otrok. Le-ti so se včasih uprli samovoljnosti in muham vražje ženske, toda oče je vedel iz lastne izkušnje, kako drago jo utegne pri tem izkupiti, ter je bil že davno dognal, da je popolna nebrižnost naj-boljše pravilo o ravnanju. ‚Plemenita‘ soproga je iz tega izvajala nauk sebi v prid ter je po njem tolkla kakor po mehu za moko: pri tem je okrepila svoje mišice ter je utegnila dati dušek svoji besnosti, kar jo je obvarovalo zlatenice. Srečni soprog je bil tega tako navajen, da se ni dal prav nič motiti: mirno naprej je pihal iz svoje pipice.

Komaj je bil zdaj odprl usta, — kar se je zdelo njegovi ženi kaznivo prizadevanje, da bi postal sam svoj gospod, — že je z metlo oborožena, z zaripljenim obrazom, s klobukom po strani na glavi, silovito udarila zoper njegove načrte:

»Un k' ti imeti kdaj dat malör, din noga storit' u ta bajta, ik teb' ta gob'c udarit' s ta metla, za vrak'!« (In če bi ti kdaj imel nesrečo, da bi vstopil v to bajto, te bom jaz udarila po gobcu s to metlo, za vraga!) »Kdu bit' tuki gespudar? Un kdu tuki delat'? Un...« (Kdo je tukaj gospodar? In kdo tukaj dela?! In...)

Ena izmed mladenk je bila takoj stekla k Marjetici, ki je kmalu nastopila na bojišču. Hrup je za trenutek prenehal, opojno nastrojenje, ki je bil z njim alkohol prevzel hišnega zmaja se je med tem izdivjalo nad mačko, katera se je bila spravila nad opoldansko meso. Marjetkin prihod je jezo znova podnetil.

»Ik ne marat', dat min muža hodit' s procesja, reč' ik! Un ik ne marat', dat min muža — — — Un min muža n'č več ne marat' oprav'k imet' iz Vaše bajta un dat splok n'č bit' for muže...« (Jaz ne maram, da bi moj mož hodil s procesijo, pravim! In jaz ne maram, da bi moj mož — — — In moj mož noče nič več imeti opravka z Vašo bajto in to sploh ni nič za možé...)

Marjetica se je smehljala; mož ji je razumevno pomežiknil iz svojega kota. Odprla je zavojček ter vzela ven naprsnico in zavratnico.

»Poglejte,« je rekla, »kako imenitno se bo Vaš mož postavil v nedeljo s to zavratnico in Vi s to naprsnico, gospa Holečkova!«

Oči so se lesketale ženi, toda ni bila še vsega povedala.

»Na keen način ne bit' dat for procesja, dat reč' ik. Un ik može mo oh kravate kupit' un k' ik hotet', može ik na auto peljat' iz usa familja... Un k'...« (»Na noben način ni to za procesijo, to pravim jaz. In jaz mu morem tudi kupiti zavratnice in če bi jaz hotela, bi se mogla peljati na avtomobilu z vso družino... In jaz...«)

»O gospa Holečkova, ali mi hočete spet napraviti bridkost! Poglejte, kako me spravljati v zadrego: jaz sem se zanesla na Vašega moža in zdaj ne bom našla nobenega nadomestnika več. Kajneda, meni na ljubo ga pošljete v nedeljo! ... Sreča pač, da ste Vi tukaj, da boste vse poslali!«

Holečkova poskusi z udarcem s pestjo svoj klobuk spraviti v ravnotežje, uspeh je pa bil, da je ždaj bingljal na levi strani namesto na desni. In veličastno reče:

»Gespudična Margrit, Vam na ljub' bo ik dat storit' ik ga poslat' ik, u procesja ... Ti z mene it' u nedelja u procesja od gespudična Margrit, al' zastop'š, ti postopač!« (»Gospodična Marjetka, Vam na ljubo bom to storila, jaz ga pošljem, jaz, k procesiji ... Ti pojdeš z menoj v nedeljo k procesiji gospodične Marjetice, ali razumeš, ti postopač!«)

* * *

Najstáriša izmed Holečkovih hčerá se je omožila. Pri tej priliki ji je Marjetica dala prstan. Nekaj dni nato je hotela mladi dvojici voščiti srečo ... bila sta pa — ločena!

»O dat mene Vi n'č govorit'!« je kričala Holečkova mama, ko jo je Marjetka prosila, naj ji to pojasni. »Dat bit' ena lenuh, dat fant, un ena lumpac' un on n'č bit' un n'č imet' un min mätje dobit' deset anner kakor on, un ik ona dat' muža, ik!« (»O tem Vi nič ne govorite meni! ... To je lenuh, ta dečak, in lopov in pa: on ni nič in tudi nima nič, in moja deklina dobi deset boljših kakor je on, in jaz ji bom dala moža, jaz!«)

»Toda ona vendar ne more nobenega drugega več vzeti, saj je omožena.«

Holečkova mama postane divja. Robato se udari ob kolk, kar pri njej izraža največje zaničevanje, ter izbruhne:

»Ne moret n'č več? Ne moret n'č več? Ik b' rad videt'! Un ik, ik h'če ona dat' ena muža, un ik bit' gespud u hiš' un ik ... Un min mätje n'č več ne marat' dat fanta un piskat' na to un ...« (»Ali nič več ne more? Ne more li nič več? Rada bi videla! In jaz, jaz ji hočem dati moža, in jaz sem gospodar v hiši in jaz ... In moja deklica nič več ne mara zanj in žvižga na to in ...«)¹

»O gospa Holečkova, saj sta se vendar tako rada imela in ...«

»Un ne storit' noga več pri ...« (»In ne stori niti koraka več pri ...«)

»On je vendar prav za prav pošten človek!«

»Za 'n drèk fant bit' he! un min mätje ni n'kol' napak stori' pri men', svoj' mam'! Un et sramota bit', he vzet' ves kr'h od apróvizac'ja büör for njem' ves aleene, ena podpora takú velik for njem' aleene un storit' min mätje erkat' od lakota un et ne marat' ga n'č več, min mätje ...« (»Za nič fant je on! in moja deklina ni nikoli kaj napačnega storila nasproti meni, svoji mami! In sramota je: on vzame ves kruh od urada za živila sam záse, takó veliko podporo pa sam zase in pušča mojo deklico, da poginja od lakote, in saj ga ne mara nič več, moja deklina ...«)

Hči si v kotu briše oči.

»Mama«, pripomnijo otroci, »ti ju ne bi smela tako razdražiti, da sta šla narazen. Ti si kriva ...«

Ko žena vidi, da je razkrinkana, prebledi od jeze. Grozansko udari s pestjo po mizi.

»Un ik ...« (»In jaz ...«)

¹ Pravilno po slovensko bi se reklo: »in se norčuje iz tega« ali: »in se posmehuje temu« ... Prip. prev.

Toda od besnosti ji zastane glas. Marjetica se ji približa ter jo nalahno poboža po licu.

»Poglejte, Vaša Ernestina se joka,« reče, »žalostna je in vendar je tako pridna mladenka. Pustite jo, naj se vrne k svojemu možu! Tako bo srečna! Iz jaz ga bom sama poiskala v Vašem imenu ter mu bom zabičila, naj lepó ravná z njo... Videli boste, kako se bo veselila Vaša Ernestina.«

In spet poboža Marjetka ženo ter jo prijazno pogleda.

»Vu prou imet', gespudična,« (»Vi imate prav, gospodična«), priznala-le-ta zdajci povsem pomirjena.

* * *

Šest mesecev nato se je Ernestina spogledovala z nekim voznikom ter je namerjala, da bi se dala ločiti. Marjetica jo je pa omečila ter pregovorila, da je pretrgala znanje s svojim ljubovnikom; materi je nasvetovala, naj odstopi od svojih načrtov, ter dosegla, da sta umaknili tožbo za ločitev. Naposled je prišel mož spet domov »za tri dni, da bi se premislil«. Ostal je pa domá in odslej živita oba mlada poročenca srečno kakor v pravljici.

Marjetica je polagoma dosegla popolnoma prosto roko v hiši, ona je postala prav za prav resnična domača mamica in gospa Holečkova je storila vse po njeni volji. Le-ta je pa zato postala plemenita zaščitnica »pevske zveze«. Marjetica je večkrat pripeljala deklice svojega pevskega zbora k njej, da so se dobro imele v sadovnjaku ter si posladkale usta z jabolki gospe Holečkove, kar je ta opazovala z materinsko dobrohotnostjo in krotka kakor jagnje.

Čeprav še tudi zdaj marsikaj spominja na njeno prejšnjo robato naravo, se je vendar v občevanju z Marjetko čudovito poboljšala. Še danes ne more brez solz govoriti o rajni in vsak teden obiše Marjetkin grob, ki je tri četrtine ure oddaljen od njenega stanovanja.

* * *

V neki hišici izmed razpadlih predmestnih koč je v veliki nizki sobi ležal mož hropeč na svojem ubožnem ležišču.

Toda prostor ni bil videti podoben bolniški sobi. Če je človek odprl vrata, je moral najprej odriniti proč kup cunj in posode, in zoprn vzduh je udaril človeku nasproti. In velika banja sredi sobe je vzbudila misel, da si v pralnici. Dva otroka z razkuštranimi lasmi in golima nožicama sta brolila v umazani vodi, ki je v njej ležalo omeščano perilo. Pred pečjo je stala zavaljena zaspana ženska, katera je pripravljala nekako jed ter se ni zmenila niti za strašni nered niti se ni najmanj brigala za jetičnega bolnika, ki je težko dihal v kotu.

Mož je ležal na umazani postelji, ki se je skladala z ostalo nečedno navlaklo perila, kuhinjskih posod, lesenih cokol in polomljenih stolov. S svojim shujšanim kalcem je kar iz navade grebel po odeji. Bil je še mlad ter je imel lepe poteze. Ves izraz prosojnega obličja s štrlečimi ličnimi kostmi, katero je bilo skoraj podobno mrtvaški glavi, je bil zdaj osredno zbran v očeh, v dveh velikih, temnomodrih, razumnih in krotkih očesih, ki sta iz vdrtih jamic gledala v praznino.

Naenkrat ga je pretresel dražljaj kašlja in njegova roka je krčevito pohitela h grlu, da bi odstranil napad.

»Liza,« je težko hropel, »Liza... vrata!«

Ženska pogleda na vrata, ki so bila napol odprta, zamrmra »hm!« in skomigne z rameni. Mrzla megla se razlije noter v gostih plasteh po tleh ter puhne do postelje. Tedaj izbruhne kašelj. Ubožec se je bil dvignil ter je sedaj sedel z zaprtimi očmi, obe roke je pritisnil na boleče prvi. Na-

posled je napad odnehal; s čela si je bolnik obrisal znoj z lepljivim žepnim robcem, ki so se ga držali krvavi madeži, in dolgo je ležal nepremično sključen, hropeč in z grozo je strmo zrl na izsušeno nogo, ki je gledala izpod odeva.

»Liza...«

»Kaj češ?« je vprašala malomarno.

Zaprla je bila vrata ter ga zdaj opazovala, roke si je naslonila ob bokih. Bila je majhna, debela oseba v strašno umazani in zanemarjeni obleki, z uvelim, čemernim obrazom.

Bolnik je zgrabil njeno roko ter jo stisnil s svojimi vlažnimi, vročimi prsti. »Liza...« je ponovil s prosečim pogledom stepenega psa — pokušil je smehljati se.

»Ti se zmerom razodeneš!« je rekla neprijazno.

Tedaj je spustil njeno roko in ona se je povrnila spet na svoj prostor pri peči, kjer je pogosto sedela po cele ure in gledala naravnost naprej predse. Bolnikov pogled je splaval obupno na nečedne stene, na perilno korito, na razcapana otroka, na vrata, ki so bila spet odprta, na ves nered v sobi, in dve solzi sta mu pripolzeli po upadlih licih. Ihteč je padel nazaj na blazine in nov napad ga je dušil.

»Vincencijevci² bi tudi lahko spet kaj pogledali,« je mrmrala žena, ko je prenehal kašljati.

Mož se je rahlo, sočutno nasmehnil.

Vincencijevci!... Eden ali drugi gospod, ki se mu je zelo mudilo, je vsak teden prinesel nakazilo za kruh in še drugo za premnog ter je obstal pri vratih, ker se je bal okuženja in mu je bil zoprni zrak v sobi. Včasih je prišel tudi priletni gospod, kateri se ni tako bal, ki je vstopil ter tako na sploh povprašal po potrebah družine in potem, kako je bolniku, in ki je pri odhodu izrekel celo nekaj tolažilnih besed. Toda kaj so mogli le-ti opraviti?! Kdo bi mogel olajšati veliko, globoko bolečino, ki mu je trgala srce?! Katera roka bi mogla zaceliti to rano?!

Mrak se je zdaj spustil na zemljo, najbolj otožna ura za bolnike.

Potrkalo je na vrata.

»Noter!« je zarenčala žena. Neka mladenka se prikaže pri odprtih vratih.

»Ali sem prav prišla semkaj h gospodu Frankétu?«³

»Seveda, prav.«

Obiskovalka se približa bolnikovemu ležišču.

»Dobro večer, gospod Franké! Pater N. me pošilja k Vam. Kako je?!«

»No... kakor se pač godi, gospodična. Vi ste zelo prijazni... Jaz...« Kašelj, strašni kašelj se ga je spet polotil, divji in srce trgajoč.

»Vročino imate,« je dejala, »tu imam nekaj dobrega za Vas.«

Iz ročne torbice je vzela lep grozd in z materinsko skrbjo mu je dajala jagodo za jagodo v usta.

Nato je potegnila ven steklenico vina in dala polno čašo piti bolniku.

»Potlej boste še pili.«

»Hvala, hvala...« je šepetal jetični, ki je začutil, da ga po vsem životu prešinja poživljajoče valovanje.

Temno je zdaj postalo v sobi.

»Moram iti po petrolej,« je rekla Liza vzdihujoč ter šla ven.

Mladenka se je vsedla na gugav stol zraven postelje.

»Kako Vam je?« je povprašala.

² Gospodje, člani Vincencijeve konference. — Prip. prev.

³ Izvirnik ima: »Franken«. — Prip. prev.

»Oh, bolje, bolje mi je, hvala...«

»Da,« je nadaljeval po odmoru, »nekoliko mi je boljše. Toda... vseeno je beda, kajneda, dobra gospodična, beda... Le pogledite na okrog, če ni to takšno, da se Bog usmili!«

Prenehal je in zaprl oči, potem je pa, kakor v sanjah nadaljeval:

»Bolnik, ta bi moral vendar ležati v prijazni, svetli sobi, katera je lepo gorka in čedna, z zastori ob oknih in s cvetlicami... ah, tako rad imam cvetlice — cvetlice!... Toda le oglejte si tole sobo — beda in gorje!... Če bi imel dobro postrežbo, menim, da bi premagal bolezen, morebiti... Toda ne, zdaj je prepozno. Moja pljuča popuščajo... poslušajte...«

Pri tem je pokazal na svoje sopihajoče prsi, v katerih je rožljalo kakor bi stopal po kremenčkih.

»In tale tukaj, malčka! Nesrečna črviča! Ali ni to tako, da bi se razjokal! Ah, moj Bog, moja uboga, uboga otroka! In vajin oče vama je hotel preskrbeti lepo življenje! In zdaj je z njim t a k o, z vajinim očetom!«

Jokal se je, ne da bi zadrževal svoje solze. Enkrat si je moralo njegovo stiskano srce dati dušek.

»In o n a, ona ne stori nič, prav nič,« je tožil naprej, »lena je in spet lena. In do mene ji tudi ni nič, to me najbolj boli. Ah, povedati Vam morem, kljub vsemu sem jo rad imel, zelo rad, svojo Lizo, toda zdaj vidim, da me ne more trpeti. Vzela me je v zakon, ker sem imel nekoliko grošev. Zdaj pa ne smem prav nič reči, niti besede... sicer postane huda. Nič več ji nisem kakor pes... In, vidite, to boli, to bo —...«

Nov, strašen napad kašlja ga je prisilil, da se je med težkim sopeanjem in hropenjem vzravnal in medtem, ko je kašljal, se je jokal in ihtel kakor otrok.

Ko je dušljivi napad prenehal, ga je Marjetica položila spet na blazine in ko se je sklonila nad njim, da bi mu obrisala čelo s svojim belim žepnim robcem, je čutil, da so padle solze na njegove oči. Jokala je... Prijel je njeno roko ter jo prisrčno stisnil, poln hvalečnosti za njeno dobroto.

Spet se je bila vsedla in molčala. V poltemi je videl le njeno črno obleko in beli mali ovratnik, kateri ji je dajal nekaj otroškega, in pod velikim klobukom so sijale dve veliki, temni, krotki oči. Potopil se je v njih pogled kakor v nekakšno prikazen ter se blaženo smehljal. V blagodejnem sproščanju, ki ga je zdaj prevzelo, je menil, da se je prikazal angel, dobri angel noči, da bi utešil njegovo bolečino. »Hvala, hvala,« je šepetal in vsa bridkost je bila za trenutek pozabljena.

Tedaj pa je z rahlim, zvonkim glasom začela pripovedovati o nebesih, o bolečini in o upanju ter ljubezni, o trpljenju Kristusovem in o sveti radosti, trpeti iz ljubezni do Jezusa.

»Glejte,« je rekla ter mu pokazala svoje razpelo, križec s podobo trpečega Zveličarja, »kako je bil mučen, ubogi Zveličar. Mi moramo pač tudi kaj pretrpeti zanj, kajneda?! Nihče ga ni tolažil in on tolaži ljubeznivo vse, ki trpe iz ljubezni do Njega... O kako lahko je v Njegovem naročju, na njegovem Srcu prenašati bolečine!... Žalost premine, toda zasluženje trpljenja ostane...«

»Da... da...«, je šepetal in pobožal s prstom bakreno razpelo, ki se je lesketalo v temoti. In zdelo se mu je, da čuti, kako je Jezus bedno zemeljsko trpljenje, katero je bil že v svojem trpljenju sprejel nase, znova sprejel na sebe ter olajšal. V duši bolnega moža je spet vstala pobožnost, vzbudila se mu je vera njegove mladosti, dvignile so jo in zdramile besede, ki jih je bil ravnokar slišal, katere niso bile prazne puhlice, ampak izraz

življenja, polnega ljubezni do Boga. Prvikrat po dolgem času se je spet čutil srečnega.

Ko se je poslavljala, jo je povprašal po njenem imenu.

»Ime mi je Marjetica,« je rekla, »Marjetica Lekeux. Ne stanujem daleč od tukaj, v Hezbejski ulici.«

»Ali boste ... ali boste spet prišli, gospodična Marjetica?!«

»O da, jutri popoldne imam prosto, tedaj Vas bom obiskala, če ste pridni.«

* * *

V mrzli večerni megli je hodil angel v črni obleki še dolgo po mokrotnih ulicah mesteca Ansa, povzpел se je navzgor do tja, kjer prenehajo hiše, potrkal je na mnoga majava vrata in kakor dobra Vila pričaral veselost v marsikaterih ubožnih sobah.

Zelo pozno v noč je Marjetica nato še sedela v dolgi beli obeki v svoji sobici in krpala nogavice, ki jih je bila prinesla s seboj iz ene izmed koč.

Ko je bila naposled dodelala, je ogledovala grobe nogavice z njihovimi mnogobarvnimi krpami ter sočutno šepetala:

»Uboga mladenka!« Nato je vzela par svojih lastnih nogavic iz predala v omari ter je položila stare nogavice tiste ubožice na njih mesto.

»Le-te utegne obuti, kadar obišče svojega ženina,« je rekla, »kako se bo veselila!«

Od utrujenosti so se ji hotele oči zapreti. Toda sedaj je pokleknila še pred podobo Križanega in ostala dolgo nepremično, svoj pogled je imela nanjo uprt. Nato so se pa zaprle njene oči, solze so ji polzele po licih. Ko je tako klečala v svoji beli obleki in se jokala iz ljubezni do Zveličarja, bi jo bil človek utegnil imeti za angela usmiljenosti, ki je izpolnil svojo nalogo na zemlji ter se je zdaj spet prikazal pred obličjem božjim. List papirja ob vznožju križa je imel napisane besede: »Otročiči, ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.« Sedaj, ko je bila zapoved Učeniškovo zvesto izvršila, se je Gospod sklonil k nji ter ji dal občutiti svojo božjo ljubezen.

Bila je oborožena za delo naslednjega dne.

* * *

»Dober dan, ljuba gospa, dober dan, gospod Franké! Poglejte, kaj Vam ljubi Bog pošilja!«

Položila je na postelj bolnikovo šopek rož, sveže rože, ki jih je bila v tem letnem času gotovo drago plačala. Obličje trpečega moža se je zorno izpremenilo, srčkano je pobožal cvetlice in dolgo je srkal vase njih prijetni vonj. Le z očmi se ji je mogel zahvaliti, tako je bil ginjen.

»Gospa Frankétova,« je dejala Marjetica, »danes imave čas, hočeve enkrat prav pošteno pospraviti, kajne?! — Glejte, tukaj zraven je prostor za perilno korito.«

Naenkrat je bilo perilno korito izginilo, na veliko žalost otrok, od katerih eden je pričel celo rjoveti, toda košček čokolade je kmalu oba potolažil.

Marjetka si je privezala velik predpasnik, ki ga je bila pobrala na tleh, bila je videti v njem kakor ljubka pepelčica. Nič ni bilo bolj lično kakor gledati njo, katera je v tej opravi pridno sukala metlo ter pometala in drgnila s ščetko za tla in snažila s cunjami. Liza, odrevenela od začudenja, ji je tiho pustila to opravilo in polagoma se je celo vzdramila in

zdelo se je, da ji je delo všeč; sedaj je pospravljala in drgnila in snažila tudi ona z vnemo, katere bi ji človek ne bil prisodil.

»O, gospodična,« je rekla, ko je videla, kako Marjetica z razpuščenimi lasmi, z znojem na čelu, izžema umazano čistilno tkanino, »pustite vendar, to ni delo za Vas. Jaz...«

Zveneč smeh je bil odgovor.

»Toda dobra gospa, Mati božja je tudi opravljala takšno delo in deček Jezus ji je pomagal čebre nositi. Mi jima moramo podobni postati.«

Zvečer ni bilo več mogoče sobe spoznati. Vsaka reč je bila dobila svoj prostor, ob oknih so viseli zastori in talni tlak se je zdaj prikazal ter se je lesketal v čistoči. Otroka, ki se potem, ko je bilo izginilo perilno korito, še nista prav domača počutila, sta sedela pri mizi ter svojo pozornost obračala zdaj na podobice zdaj na maslene preste, ki jih jima je bila Marjetica podarila.

Ves čas ni mogel bolnik zajecljati niti ene besede in ko je Marjetka stopila k njemu in se ji je hotel zahvaliti, tedaj je ihtenje veselja zadušilo njegov glas.

Naslednje dni je spet prišla Marjetica in v četrtek je prispela z zvitki tapet in s tapetniško krtačo.

Z Lizino pomočjo je delo sama opravila in zvečer so bili nečedni zidovi pokriti z belimi in rdečkastimi cvetličnimi šopki. Izbrala je bila prav ličen vzorec, zakaj bolnik je imel umetniški čut ter je ljubil lepoto.

Drugikrat je dospela v hišo postelja za malčke, nato je prišla žimnica in sveže posteljno perilo za bolnika. Če sama ni utegnila — morala je namreč pomagati tako mnogim ubožcem — je poslala mater z jajci. Le-ta je nekoč v ravnokar premetani sobi zapazila Marjetkin plašč, potem njeno odejo, drugokrat igrače in druge reči, ki so bile njena last. Toda ni se čudila, bila je že navajena na to, da je Marjetičina lastnina tako »premenila stanovanje«.

Nekega dne je Marjetica sedela pri postelji bolnikovi, ki se je bližal svojemu koncu.

»Gospodična Marjetica,« je rekel, »ko vidim, kako ste vi dobri in ko si potem rečem, da je ljubi Bog še dobrotljivejši kakor ste vi, tedaj ne vem, kako naj se mu zahvalim... In nato imam večkrat veliko hrepenenje umreti, da bi ga gledal.«

Obmolknil je in dolgo opazoval od njenih vilijskih rok spremenjeni dom, bele zastore pri oknih, zlatoobrobljene podobe na stenah, lepe cvetlice v vazi zraven sebe, umita in pošteno oblečena otroka. Zatem je gledal zasanjano v daljavo ter šepetal komaj slišno:

»Zdaj, ko ste mi vi obljubili, da se hočete zavzeti zanju, morem mirno umreti. Potem mi več ne bo treba trpeti. Mislim, da mi bo zdaj smrt lahka; veselim se, da pojdem v večno domovino, o kateri mi vi govorite.«

»Kadar boste pri Bogu, mu povejte, da ga... da ga zelo ljubim.«

Solze so ji privrele v oči, ko je to rekla.

»Oh, vem, da ga ljubite, zato ste tako dobri. Kako bom tam zgoraj molil za vas! Že zato se veselim, da bom umrl!«

* * *

Umril je v prvih pomladnih dneh. Ko ga je pater N. dan poprej obiskal, je bil njegov glas le še zamolklo, pretrgano šepetanje:

»Prečastiti,« je s težavo dihal, »veliko... veliko sem trpel v življenju. Toda ljubi Bog... mi je poslal angela, kateri mi je pokazal... kako je trpljenje dobro. Odkar je ona prišla, vem spet, kaj se pravi,

biti srečen... Ona je angel... moja poslednja misel je posvečena njej. Da, dober angel... od ljubega Boga...»

Še enkrat je ponovil z blaženim smehljajem:

»Dober angel...«

Bile so njegove zadnje besede.

(Nadaljevanje in konec v prihodnjem letniku.)

P. ROMAN:

Življenje velike žene

(Konec.)

Pred zaključkom

Šele poslednji čas svojega življenja, nekako deset let pred svojo smrtjo, je dosegla Terezija to vzvišeno stanje — tako imenovano »poko duše s Kristusom«. Polagoma so ji učinki tega svojevrstnega združenja postali jasni in spretna kakor je bila v opazovanju same sebe, je to stanje ob sklepu enega svojih del zelo natančno popisala.

Predvsem omenja popolno pozabljenje svoje osebe zaročena s Kristusom, duša nima nobene druge skrbi kakor biti na uslugo zaročenemu Gospodu. Delati za njegovo slavo in čast, to je poslej vse njeno življenje. Kristus ji je dejal ob neki priliki: »Skrbi za moje zadeve, jaz se bom za tvoje pobrigal.« Tako ne pozna nobenega drugega hrepenenja več kakor le Zanj trpeti in Zanj doprinašati žrtve. Nič več ne prosi onih milosti in tolažbe kakor v začetku onih sladkosti, ki jih Bog dovoljuje in poklanja duši novinke, da zamore začeti strmo pot in jo potem nadaljevati. Celo preganjanja so ji v veselje. Iskreno moli za svoje preganjalce in sovražnike in docela ji zadostuje gotovost, da je z Bogom združena in že vnaprej se uda v vse karkoli se njenemu Gospodu poljubi, da za njo odloči.

Ne prosi več, da bi umrla, nič več si ne želi umreti, temveč le še trpeti. Toda sedaj tudi ne pozna več onih tesnob in bridkogrenkih ur popolne osamelosti, ne stiske srca, ker se je Bog tedaj z njo najtesneje združil in jo je docela prevzela božja navzočnost. Prividi in zamaknenja so postala nepotrebna. Sedaj sta telo in duša zmožna, da brez podleganja čutov preneseta najvišje milosti. Njen mir je nerazrušljiv, njena vedrost stalna. To notranje popolno ravnovesje je za Terezijo resnično nekaj novega. Pogrešala ga je večji del svojega življenja, zlasti v težkem razdobju od leta 1555 do leta 1561. To razdobje smo z njo doživljali. Lahko rečemo, da tedaj še ni bila dosegla zadnjih vrhuncev popolnosti in da je bila pot do tega dušnega miru še dolga. Vendar pa že tedaj čisto jasno vidi kaj je njena naloga. Svet čutov za njo ne obstoja več. Kot otrok je večkrat ponavljala: »Todo es nada — vse je ničevo«. Po tem razdobju pa pravi: »Todo es un sueño — vse je en sam sen«. Živi so le tisti, ki žive duhovno in notranje življenje, tisti pa, ki žive samo življenje zunanosti posvetnosti, so za njo docela mrtvi.

Da je prišla do tega čudovitega stanja, je bilo potrebno uriti se in vaditi in zadaj je cela gora premagovanja in junaškega zatajevanja. Živeti daleč proč od sveta, vse nepristno, vse zlo, vse karkoli odvaja od Boga je bilo potrebno zapustiti. Zato samostan, zato samota, zato stroga klavzura, zato strogi molk. Iz vsega tega razumemo tudi, da so samostani v splošnem večkrat kakor trdnjave, ne kakor da bi se bali za redovnike ali redovnice, temveč le kot opozorilo onim, ki gredo ravnodušno mimo, da

je tukaj čisto drugi svet, da je tam zadaj ono veliko hrepenenje biti pravi in čisti božji otrok.

Terezija bi rada zapustila samostan, da bi šla kakor nekoč kot punčka s svojim bratom v križarsko vojsko. Rada bi pridigala površnim krivovercem, poganom. Radi bi jih učili, kje je resnica in kje je prava dobrot, rada bi pokazala pot rešitve in ono edino kar je potrebno. Toda

V. Metzinger:

Ljubljana, Frančiškanski samostan

Sv. Terezija v zamaknjenju

Spodaj levo: Sv. Terezija v Razgovoru s sv. Petrom de Alkantara

ona je le uboga ženska, preprosta redovnica v strogi klavzuri. Živeti mora v samoti in ostati nepoznana... Torej dobro! Nič ne de, zato pa hoče prav v samostanu res vse dobiti, kar zamore notranje življenje nuditi. Postati hoče popolna redovnica in hoče potem vzgajati odlične redovnice. Ne gre za število, gre za popolnost, gre za usovršenje duš. Ustvarila bo elito, izbrano četo, ki bo v odpovedi najbolj vzvišena in polna najodličnej-

ših krščanskih čednosti. Samostani bodo na ta način postali trdnjave in zavetišča kreposti in resnice. Toda vse to bo vresničeno šele, po trdem boju, treba bo napeti vse sile duha in telesa, potrebna bo reforma in čisto obnovljena organizacija. In tako vidimo Terezijo — to ženo najglobljeja premišljevanja v mukah neutešnega hrepenenja: delati, ustvarjati in kovati. Priložnosti čaka, da zato veliko delo bodočnosti prime.

Tako preidemo v dobo, ki zaključuje to bogato življenje, pa je obenem edinstven cvet najčistejšega ponotranjenja. To je zunanje delo sv. Terezije Avilske.

Terezijino zunanje delo

V svojem življenjepisu pravi Terezija dobesedno takole: »Kaj bi postalo pač iz sveta, če bi ne bilo redovnikov?« (Vida XXXII). To ženo prevzema na višku njenega notranjega življenja nepopisna žeja po delu, po ustvarjanju in po sodelovanju pri rešitvi duš. Njej ne zadostuje samo lastno posvečenje duše, apostolski duh jo navdaja z žarom, ki je nepopisen. Poslanka hoče biti svojemu času.

Jasnovidna kakor je, dobro vidi kako je svet ves razdvojen, koliko nevednosti in koliko napak je med dukovništvom in med redovništvom, in koliko je razvad v samostanu, ki vodijo v propast duhovnega življenja. Po drugi strani pa je videla, kako na vseh konceh in krajih groze katoličanstvu nove sovražnosti, boljše rečeno boj na nož, in sicer od strani mohamedanizma in na severu od mladega protestantizma. V 16. stoletju je res postal islam znova strašna nevarnost za krščanstvo in vzhodno Evropo. Turki so spet obnovili bizantinsko cesarstvo in bili so brez dvoma velika udarna sila islama. Njihovi korzarji ali pomorski roparji so bili strah in trepet celinskega morja. Njihove ladje, na katerih so imeli prvo besedo italijanski in grški odpadniki, so postale prav po svoji drznosti in hitrosti pomorska sila, ki je bilo treba z njo računati. Še večja nevarnost pa je v tem, da je lakomnost, površnost in zavist med kristjani bila toliko, da so krščanske ladje izdajale tem korzarjem tajne in upropaščale trgovska podjetja, ki so med seboj tekmovala.

En sam primer, kako so bili ti morski roparji drzni, nam je znan iz življenja sv. Ludvika Bertranda. Svetnik je bil tisti čas kot magister novincev v dominikanskem samostanu v Valenciji. Neko nedeljo plane po mestu govorica, da so korzarji pristali v bližnjem pristanišču. S seboj so imeli seznam jetnikov, ki so zanje zahtevali visoko odkupnino. Med tem ko so kristjani iskali po mestu zahtevano vsoto, si je poveljnik korzarjev drznil iti v mesto obdan od svoje straže, in to prav po svečani službi božiji. Kristjani so bili ogorčeni, toda nihče se ni drznil napraviti neprilike. V samostanu so imeli na večer novinci skupno razvedrilo in sredi pogovora zakliče sv. Ludvik poln svete jeze: »Otroci moji, kako naj ostane človek miren, če pomisli kaj se drznejo ti sovražniki kristjanov sredi našega mesta in kako sedaj zmagoslavno odhajajo. Pokleknilimo otroci in molimo proti morju obrnjeni psalm proti mavrom!« Novinci so pokleknili in odmolili omenjeno molitev, turške galere so odplule na visoko morje, toda nekaj sto metrov od obale jih zajame kar iznenada strašen vihar in ladje se potopje druga za drugo.

Terezija je za to nevarnost vedela, vendar je precenjevala, zakaj kot razumna žena je dobro čutila, da je veliko večja nevarnost protestantizem. Dobro jo je ločila, da v bistvu mohamedanizem pozna nasilje in se da ukrotiti z močjo, dočim protestantizem zahteva novega duha in samo z duhovnim orožjem ga je mogoče premagati. Iz te misli postane Terezija ustanoviteljica novih samostanov. Zaveda se sicer, da je slabotna ženska,

zato pa hoče, naj bodo ti karmeličanski samostani kakor trdnjave polni najbolj pogumnih in požrtvovalnih duš, ki so Gospodu neomajno zveste. Nepopisna želja jo navdaja rešiti duše pred to zablodo. Zlasti ji gre k sreču, da protestanti taje navzočnost Jezusovo v presvetem Rešnjem Telesu. Dobesedno pravi: »Ta čudovita mojstrovina božje ljubezni do nas je predmet sovraštva teh krivovercev«. Nepopisna želja gori v sv. Tereziji,

Bernardo Falcone:

Benetke, Cerkev oo. karmeličanov

Sv. Terezija

da bi načrte reforme predložila tudi kralju: Kar nestrpna je od tega ognja in če pridejo v samostan prosit naj bi sestre molile, za dober izid kakega procesa in podobnih malenkosti, ona take stvari zavrača in takole kliče sestram: »Krščanstvo je v plamenih! In ti nesrečni krivoverci hočejo Kristusa še enkrat umoriti in tisoč krivih prič kličejo in se trudijo, da bi njegovo Cerkev porušili. In ve naj bi izgubljale čas s prošnjami, ki morda uslišane, zapro taki duši vrata do nebes. Ne, res ne, moje sestre, nimamo časa, da bi z Bogom govorile o tako malo vrednih stvareh.«

Načrte ima, da bi živel čisto po evangelijskih svetih kakor sv. Frančišek in njegovi sinovi, v popolnem ubožstvu. Želi si, da bi ne bilo treba zahtevati od novink nobene dote in podobnih nevšečnosti. Vzor so ji majhni samostani, kvečjemu dvanajst do trinajst redovnic.

Karmeličanka naj deluje na znotraj s svojo molitvijo, s svojimi žrtvami, da izprosi milost, ki pridigujejo in ki se v javnosti bore za sveto in čisto življenje. Karmeličanka bo molila v tem velikem boju duhov za svetost in učenost duhovnikov in redovnikov. Terezija pravi sama: »vedno sem ljubila in visoko spoštovala redovnike in može obsežnega znanja«. Njen vzor so majhni samostani kvečjemu dvanajst do trinajst redovnic, zakaj boljše je nekaj nun, ki se odlikujejo po svoji duhovnosti, kakor pa veliko število povprečnih. Vedno si želi, da bi bili novi samostani, ki jih hoče ustanoviti, urejeni docela na evangelijski način. Seveda naleti s temi svojimi načrti na sto in sto ovir, tako pri posvetni in še bolj pri duhovski gosposki. Želi si ubožnih samostanov brez nepotrebne sijaja, kakor je bil ponekod postal običaj. Terezija pravi na svoj izrazit način, kaj hoče ubožnim, trinajstim ubožnim redovnicam kaka ponosna stavba. Če se se suje, naj se to zgodi brez posebnega hrupa. Želi si prav vneto, naj bi bilo življenje v teh novih karmeličanskih samostanih ena sama molitev in ena sama velika življenjska žrtev. Ni naša stvar tukaj podajati posameznosti, ki jih Terezija razlaga v svojih načrtih. Njeno preuranjeno vodilo ni najstrožje pa vendar dovolj strogo, da celo izbrane duše za hip omahujejo in se ne morejo takoj odločiti. Pri vsem tem pa njeno vodilo preveva duh človeškega razumevanja in bistrovidnega razuma. Zelo je skrbna glede zdravja svojih sester, odločno obsoja vsako pretirano zatajevanje in dosledno zahteva, da bodi v samostanih doma vedno veselje. Prav zavoljo tega hoče nuditi v svojih samostanih redovnicam tudi glasbo in petje in celo duhovne igre ter ob velikih praznikih petje ob spremljevanju flaute in gitare. Seveda ji ostane vedno bistveno pred očmi, namreč negovanje duševnega življenja. Najdragocenejše za vsako dušo je blažena samota. O beata solitudo! Želi, da bi njene sestre vedno ljubile samoto, da bi razumele srečo: *b i t i s a m a z E d i n i m*. Sicer poudarja ponovno, da je vsako srečo določeno in rojeno za najvišje, razume pa tudi, da ne pride vsaka duša tako visoko in tako se družijo tudi z malimi dušami, povzdiguje vrednost ročnega dela in se sama udeležuje vsega tega: tke, kuha in opravlja tudi ostala gospodinjska dela.

Sveta Terezija in Filip II.

Ko je Terezija prišla z načrtom ustanoviti nov samostan prav v Avili, je naletela na tak odpor in tolike izbruhe sovraštva in jeze, da tega ni mogoče popisati. Zlasti so bile užaljene njene sestre, ki so jadikovale, da je to sramota zanje in za njih življenje češ, da je njih samostan notranje tako razruvan in brez discipline. Govorile so o njej, da je ohola in častihlepna.

Terezija je morala predvsem gledati na to, da te razburjene duhove pomiri. Zato se je prav diplomatsko obrnila na patra Ybaneza iz dominikanskega samostana pri sv. Tomažu, nato še na karmeličanskega provincijala in svoj načrt le tem možem predložila. Na ta način je umela pridobiti za svoje misli nekaj zelo uglednih pa tudi pobožnih osebnosti, katerih sloves je bil po vsej Španiji neoporečen. Med temi omenjamo zlasti dominikanca Ludvika Bertranda in slovečega frančiškana sv. Petra iz Alkantare. Poslednji ji je na njeno pismo takole odgovoril:

»Sveti Duh naj napolni dušo Vaše milosti... , čudim se, da prepuste mnenju učenih bogoslovcev neko stvar, ki sploh ni vaša zadeva. Če bi šlo za kak postopek ali vprašanje vesti, bi bilo dobro iskati sveta juristov ali bogoslovcev. Ker zadeva vprašanje le popolno življenje, govorite o tem samo z onimi, ki tako žive... In evangelski sveti; res ne gre, da bi o tem spraševala, ali je dobro ali slabo slediti evangelskim svetom. Če hoče Vaša milost slediti v vprašanju uboštva svetu Kristusovem, storite to po svoji volji.« Celoten naslov na njenem pismu pa je sv. Peter Alcantara takole napisal: »Zelo odlični in zelo pobožni gospej Tereziji de Ahumada, ki naj iz nje naš Gospod blagovoli napraviti svetnico.«

Od tako svetih mož opogumljena je šla sv. Terezija na delo. Pokazala je pri tem veliko nadarjenost glede organizacije. Še blizu petdesetih let in večji del te dobe je preživela docela ločeno od sveta, in sedaj se naenkrat spozna v gospodarskih stvareh, v denarnih vprašanjih, v vseh mogočih potih pri svetnih in cerkvenih oblasteh. Pri tem svojem poslu je morala še veliko potovati po slabih in zanikrnih cestah, skrbeti za podrobnosti, odstranjevati ovire v najbolj malenkostnih stvareh.

Do konca svojega življenja je ustanovila širom Kastilije in Andaluzije osemnajst samostanov po svoji zamisli, kakor smo to že opisali. Doživela je še tudi, da so te njene sestre bile klicane že v Francijo in ostalo Evropo. Kasneje je sv. Frančišek Šaleški ves zavzet za to novo vejo karmeličanskega dela. Večkrat so cele družine stopile v red: oče in mati in nato še hčere in sinovi. Terezija je brez dvoma religioznost svojega časa močno obogatila.

Eden najbolj značilnih primerov njenega vpliva, je brez dvoma srečanje z njenim velikim sodobnikom Filipom II. Jeseni leta 1577 je bila sprejeta od španskega kralja v palači Eskorial. Ohranjeno je sicer neko pismo, ki poroča o tem sestanku v vseh podrobnostih. Toda slog in gotove posebnosti kažejo, da to pismo ni izvirno, temveč kasneje podtaknjeno. Resnica pa je, da je od početka pri svojih načrtih mislila tudi, da pridobi tudi tega »svetega kralja« za svoje zamisli. Nič se ni bala tega mračnega moža, šlo je za velike stvari. Terezija je videla predvsem temni oblak protestantizma nad svojo glavo, nad vso Evropo, videla je veliko nevarnost in veliko trpela zavoljo tega.

Filip II. se je dejansko brigal za njen načrt. Sprva je sicer odklanjal to novo ustanovitev, niso ga zastonj imenovali »previdnega kralja«. Ko pa je enkrat sprevidel za kaj gre, je bil docela na njeni strani. Branil jo je pred napadi v Avili, branil pred nuncijem, ki je te novotarije zavračal. Sam se je užigal v ognjeni vnetosti za strogo življenje. Zadnja leta svojega življenja je imel istega spovednika kakor ona. Dobro je vedel zakaj se Terezija bori: za izpolnjevanje vodila, za resnobo duhovnega življenja.

Tisti, ki pozna zgodovino, bo morda osupnil ob besedi »svetega« kralja Filipa. Toda ne smemo pozabiti, da je bil to grozen čas, morda eden najhujših, kar jih zgodovina pozna. In čestokrat je moral ta kralj voliti ne med dobrim in zlom, temveč med hudim in manj hudim. Vse njegovo življenje je bilo en sam boj, proti silni razrvanosti časa in verskih načel. Osebnost je bil nepopisno strog. Terezija ga imenuje kronanega redovnika. Neredko gre ta kralj obenem z ostalimi menihi na kor, večkrat se pokaže skozi majhna vrata in premišljuje zaeno z drugimi dolge ure. Bil je v resnici mož molitve. Večkrat je vstal sredi noči, da bi molil. Pater Kronist Siguenza pripoveduje, da je večkrat prišel s petimi spremljevalci, vzel preprosto pručico na treh nogah in bil nato pri sveti maši z vso globoko resnobo. Njegova soba v samostanu Eksoria, kamor se je pogosto zatekel iz kraljeve palače, je bila prav tako skromna kakor ostale.

Edino kar je to celico razlikovalo od ostalih, da je bilo tam nekaj umetnin prvih mojstrov. Na smrtno posteljo ga je položila strahotna bolezen: gniloba pri živem telesu. Strašno je trpel, toda pogumen kakor je bil, je hotel vdano trpeti do zadnjega. Nato je zahteval, da mu napravijo krsto in jo postavijo v njegovo sobo. Ko je prejemal zakramente je poklical svojega sina Filipa III., da prisostvuje tem obredom. Bil je res katoličan iz vsega srca, kajpak ta doslednost ni morda za kake nežne deklice, ta trdota ni za preobčutljive in pomehkužene živce naših katoličanov, temveč je to mogočen dokument žive vere in neupogljive doslednosti. Pravijo, da je Terezija mislila v svojem delu »grad duše« na ta samostan v Eskorial, kjer je umrl kralj Filip II.

Onstran groba

Terezija je umrla meseca oktobra leta 1582, v starosti 67 let, ne da bi imela kako posebno bolezen. Zadnji samostan, ki ga je ustanovila je bil Karmel v Burgosu. In tu je imela največ težav in največ bridkosti. Škof sam ji je bil nasproten, ljudje so se norčevali iz redovnic in morale so iskati zavetja v neki zapuščeni bolnišnici, kjer se je bolezen sv. Terezije še poslabšala. Naposled je škof dal dovoljenje in Terezija je bila prepričana, da se bo sedaj lahko odpočila pri svojih ljubljениh sosestrah v Avili v samostanu sv. Jožefa. Toda naenkrat pride naročilo, da jo želi vojvodinja Albanska videti pri sebi in z njo govoriti. Četudi zelo utrujena in uboga, pride v zadnjih dneh septembra v Alba de Tormes. Je pa tako bolna in utrujena, da jo morajo takoj spraviti v posteljo. Zjutraj je sicer vstala in šla k sv. maši. Na dan sv. Mihaela zopet močno bruha kri in ne vstane več. Na praznik sv. Frančiška Asiškega okoli devetih dopoldne pa je mirno izdihnila. Njene zadnje besede so bile: »Čas je že, da se vidimo moj ljubljени zapovednik!«

Ob smrti je njen obraz vzplamtel kakor večerna zarja. Telo je ostalo gibčno in prožno. Koža je bila vsa dehteča in močno vonjala po vijolicah in cvetju detelje.

Poročilo p. Gracijana, ki je bil navzoč, ko so leto kasneje truplo zopet preiskali, se glasi: »Odkrili smo sveto telo... in našli, da je bilo sveže in dehteče, prsa polna, kakor da je živa in polna sveže krvi...«. Krsto so še večkrat odprli: In sicer v sledečih letih: 1583, 1586, 1603 in 1616. Kasneje še dvakrat: 1750 in 1766. Poročila posameznih očitvidcev se točno ujemajo bodisi glede gibčnosti, bodisi glede vonja.

Glavno pa je, da je zapustila delo svojega življenja položeno v svoje knjige, ki so zaeno z njenim čudovitim življenjem tisočericim bila pot do svetosti in blažene večnosti. Želim si samo, da bi kmalu prišli zopet časi, ko bo nadnaravno življenje ljubljeno, upoštevano in umevano. Ko bo svetost zopet junaštvo in ko bodo knjige svetih mož in žena zopet brane z ognjem s kakršnim so bile pisane. Naj nam velika in sveta žena, učenica in vodnica v notranjem življenju ta čas skoraj izprosi.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Višnja gora.

Pri nas smo imeli v petek, dne 30. oktobra, letno vizitacijo skupščine. Prišel je p. vizitator iz Ljubljane. Vsi tretjeredniki — okoli 150 nas je — smo prejeli sv. zakramente. P. vizitator je imel pridigo o dolžnosti tretjerednikov, nato je opravil sveto mašo za žive in pokojne ude naše skupščine. Po pobožnosti so bile obljube in nato je bilo zopet nekaj novih udov sprejetih. Naš voditelj je g. župnik.

Ljubljana.

Naša skupščina je začela akeijo proti grdemu govorjenju in zlasti proti ostudnemu bogokletstvu. P. voditelj nam je že pri oktobrskem shodu razložil, kako silno se med slovenski narod širi bogokletstvo, posebno preklinjanje Matere božje v italijanskem jeziku. Tretjeredniki smo obljubili, da bomo vsakega bogokletneža sproti posvarili in opozorili, če bi kdo v naši navzočnosti grdo preklinjal. Upeljali smo pa tudi pri tretjeredniških mesečnih shodih zadostilne molitve, ki so predpisane v novem Cerkvenem molitveniku. Blagoslov imamo vedno po rimskem obredu, pa v slovenskem jeziku. Vsi pojemo »V zakramentu vse svetosti«. Po cerkvi kar grmi, ko odgovarjamo »ki ima vso sladkost v sebi!« P. voditelj strogo pazi na to, da pojemo res vsi. Pravi, da tretjeredniki ne smemo biti nemi gledavci pri službi božji. Takoj po blagoslovu pa pred sv. Rešnjim Telesom molimo zadostilne molitve. Ako bi jih hotele upeljati vse tretjeredniške skupščine! Tako le se glasijo te molitve:

Bog bodi hvaljen!

Hvaljeno bodi njegovo sveto ime.

Hvaljen bodi Jezus Kristus pravi Bog in pravi človek.

Hvaljeno bodi ime Jezusovo.

Hvaljeno bodi njegovo presveto Srce.

Hvaljen bodi Jezus v najsvetejšem oltarnem Zakramentu.

Hvaljena bodi vzvišena Mati božja, presveta Devica Marija.

Hvaljeno bodi nje sveto in brezmadežno spočetje.

Hvaljeno bodi ime Device in Matere Marije.

Hvaljen bodi njen prečisti ženin sveti Jožef.

Hvaljen bodi Bog v svojih angelih in svetnikih.

»Nihče ne more služiti dvema gospodoma; ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil; ali se bo enega držal in drugega zaničeval.« Gotovo, milost se bori v nas za Boga, proti pokvarjeni naravi, ki nas vleče k svetu: strašen boj, iz katerega prideš kot zmagovalec le, če odmrješ samemu sebi, svojim mislim, svojemu okusu in svojim nagnjenjem. Telesna smrt, ki za vselej konča boj med naravo in milostjo, je zadnja zmaga kristjana. Torej se vadimo v odmiranju: docela se sprostimo zemlje in vseh zemeljskih stvari in živimo le še v Bogu, od Boga in za Boga. Kaj iščemo izven njega? Mar ni v njem vseh dobrot? O, kdaj nam bo dano, gledati ga, kakršen je, »iz obličja v obličje«; »se opajati ob njegovem bitju in njegovem veličastvu«, ki je brezmejno! Pospešimo s svojimi željami ta trenutek, ki bo odločil našo večnost, in kličimo z gorečim hrepenenjem: »Gorje mi, da se je podaljšalo moje bivanje na tujem, da bivam med prebivalci kedarskimi! Dolgo je bila moja duša tuja med njimi.« Lamennais.

P. ODILO :

Splošni:

Kristus Kralj.

Iz Združenih držav Amerike poročajo, da je škof Noll iz Fort Wayne stavil predlog, da naj Amerika postavi v svojem glavnem mestu v Washingtonu spomenik Kristusu Kralju. Vlada je pripravljena odstopiti primeren prostor v mestu. V svojem pozivu, ki je našel mnogo odmeva ne samo v katoliških, temveč tudi v protestantskih vrstah, pravi škof Noll: »V očigled pretresljivim dogodkom v Španiji mora biti vsakomur jasno, kak velikanski napredek je dosegel boljše vizez v zadnjih letih. Amerika ne sme biti slepa pred tem dejstvom. Tudi naša verska svoboda je ogrožena enako kot naše gospodarsko življenje. Spomenik Kristusa Kralja v Washingtonu naj bo izraz našega mnenja in naše volje, da hočemo živeti po temeljnih resnicah Kristusovega nauka.«

Raziskovalec in kristjan.

Pred nekaj tedni se je potopila v islandskih vodah ekspedicijska ladja slavnega francoskega raziskovalca Charcot-a. Razen enega uslužbenca je cela posadka našla smrt v valovih. Tudi Charcot. Toda veliki učenjak gotovo ni stopil nepripravljen pred sodni stol božji. Bil je namreč pobožen katoličan, ki mu je bilo popolnoma nerazumljivo, da bi lahko bil kak človek na svetu brez vere. Njegova zadnja pot pred odhodom ladje, ki ga je popeljala v smrt, je bila v farno cerkev. Ko ga je v cerkvi eden iz

med farnih duhovnikov pozdravil, mu je rekel v slovo: »Gospod komandant, pogumno naprej, saj je že vse pripravljeno za odhod!« Charcot pa duhovniku odgovori: »Ne, ni še vse pripravljeno, toda pripravljeno bo vse, kakor hitro še opravim sv. spoved in prejmem sv. obhajilo.« In tako je nastopil z Zveličarjem v srcu, ne svojo smrtno vožnjo, temveč vožnjo na nebeško obrežje.

Tretjeredniki v družbi sv. Elizabete.

Sv. Elizabeta je bila prva nemška žena, ki je sprejela obleko III. reda sv. Frančiška. Gotovo pa ni bila sama. Zanimivo je, da so nekatere osebe v najbližji njeni okolici nosile obleko sv. Frančiška v spokornem III. redu, seveda razumljivo, po vplivu sv. Elizabete. Od njenih služkinj priznava Gvida izrecno, da je bila Elizabeta obenem sprejeta v III. red. Manj znano je, da pravijo tudi o Konradu iz Marburga, da je bil tretjerednik. Konrad je mislil in delal po Frančiškovo. Tudi Konradov nekdanji nasprotnik svak Henrik Raspe, se je oklenil tretjega reda. Torej Elizabetina okolica je bila tretjeredniška.

Redovni:

P. Jeronim Knoblehar

je obhajal 7. oktobra 1936 svoj zlati redovni jubilej in sicer v samostanski cerkvi v Subotici na Hrvatskem. P. Jeronim je bil rojen 8. avgusta 1869 v Mokronogu. Ko je bil star 16 let, je vstopil v samostan. Bil je dolgo vrsto let profesor bogoslovja na domačem redovnem bogoslovju v Kamniku in v Ljubljani. Večkrat je bil tudi

samostanski predstojnik. Skozi devet let je deloval med našimi izseljenci v Ameriki. Od leta 1929 pa deluje v hrvatski provinciji. P. Jeronim je bližji sorodnik glasovitega misijonarja Ignacija Knobleharja. Jubilant je svoj čas veliko pisal za tretjeredniško glasilo »Cvetje«. Iskrene čestitke.

Trije frančiškanski novomašniki.

Dva sta odpela prvo Glorijo na praznik sv. Frančiška As., 4. oktobra, in sicer p. Martin Perc v Kozjem, p. Marijan Valenčak pa v Velenju. Posebna znamenitost teh dveh novomašnikov je bila ta, da sta bila oba posvečena v duhovnika v naši samostanski cerkvi v Ljubljani. Po posebni prijaznosti in v posebno čast provincije je prišel prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. G. Rožman ordinirat v našo cerkev. Oba novomašnika nadaljujeta svoje študije na ljubljanski univerzi.

Tretjega novomašnika bomo pa imeli za božič. In ta je p. Bertrand Katnik. Posvečen bo 19. decembra v škofljijski kapeli, novo mašo bo pa pel v Rožeku na Koroškem, in sicer v nedeljo, 27. decembra. Vsem tem novomašnikom mnogo nebeskega blagoslova!

Sprejeti v I. red sv. Frančiška:

Pretekli mesec so bili sprejeti v frančiškanski red štirje bratje, in sicer fr. Jozafat Finžgar iz Brezij, fr. Julijan Ule iz Zagorja ob Savi, fr. Irenej Praprotnik iz Ljubnega na Gorenjskem in fr. Joahim Presečnik iz Gornjega grada. Vsi štirje so nastopili noviciat ali predpisano leto poskušnje. Noviciat delajo v ljubljanskem samostanu.

Križi žrtve.

Bog zna, kaj je to? Ljubljanski tretjeredniki to dobro vedo. Pri zadnjem mesečnem shodu smo jim razdelili te križe. To so približno decimeter dolgi križi iz lepenke, debelejšega papirja. Ti križi se dajo odpirati. Ko ga odpreš, si čudovito presenečen: pokažeta se ti kar dva križa

in vsak ima pet okroglih vdolbin. V te vdolbine je treba polagati žrtve, in sicer v vsako vdolbino en dinar. Preden položiš dinar notri, ga malo zmoči, da se prime. Celi advent je čas, da križ izpolniš, za božič pa ga pošlješ na spodnji naslov. Te žrtve naših tretjerednikov se bodo porabile za vzgojo frančiškanskih klerikov oz. za vzgojo frančiškanskih duhovnikov. Preračunjeno je, da nas vsak duhovnik, preden konča svoje študije in ako je stopil v red s štirimi gimnazijami, stane 50 do 60 tisoč dinarjev. Odkod vzeti denar? Stanje je neznosno. Ali, hvala Bogu, saj imamo toliko dobrih bratov in sester po celi Sloveniji, ki nam bodo radi pomagali, to so bratje in sestre tretjega reda sv. Frančiška. Prosimo, da nam letos za božič napolnite te križe. Prosimo seveda samo tiste, ki bodo to lahko storili brez vsake večje škode. Še poudarjam: Prosimo in ne zahtevamo. Prosi pa lahko vsak, posebno še za tako plemenit namen. Ljubljanski tretjeredniki so teh križev razjemali skoraj dva tisoč. Ali ubogi Ljubljančani so vedno na vrsti. Postavili so si krasni tretjeredniški dom v Šiški, pomagali največ pri zidavi cerkve sv. Frančiška. In zdaj zopet. Prepričan sem, da bodo tudi zdaj storili in žrtvovali nekateri celo čez svoje moči. Ali ni pravično vse na enega nalagati. Stopimo skupaj vsi! Kako? Takoj v nedeljo, ko se boste videli pri cerkvi, se pogovorite, komu bi križe poslali, da jih razdeli med tretjerednike. Morda bi jih ponekod vzeli samo nekaj in bi jih skupno napolnili. Dobra oseba bi morala potem te križe pobrati in jih skupno poslati v Ljubljano, seveda na naš račun. Pomagajte nam in skušali vam bomo biti hvaležni. Za vse, ki bodo križe napolnili in jih odposlali, bomo opravili na božič sv. mašo, med katero bodo naši kleriki prejeli sv. obhajilo za dobrotnike. Z adventom bomo začeli skupno v klerikatu moliti vsak dan za dobrotnike posebne molitve. Za naročila in za vsa pojasnila se obrnite na P. Odilo Hajnšek, Ljubljana, Marijin trg 4.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 50 let; od novega leta 1937 naprej pa ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Do kdaj se lahko vpišem v podporni odsek III. reda?

Kakor je znano, je Podporni odsek III. reda spočetka sprejemal člane in članice brez ozira na njihovo starost. Hotel je s tem dokazati, da nikakor ne zametava starejših ljudi, ki ne morejo prav nič zato, da je bil Podporni odsek III. reda ustanovljen šele takrat, ko so oni že prišli v leta starosti.

Po enem letu svojega obstoja je uprava Podpornega odseka določila, da morejo biti sprejeti v Podporni odsek III. reda samo taki, ki še niso prekorali 60. leta starosti in to stanje je trajalo dve leti.

Po dveh letih je upravni odbor Podpornega odseka sklenil, da se sprejmejo v Podporni odsek III. reda samo tisti, ki niso še prekorali 55. leta starosti, in tudi to je trajalo dve leti.

Podporni odsek III. reda je nadalje določil po preteku teh dveh let, da se sprejmejo v Podporni odsek III. reda samo tisti, ki še niso prekorali 50. leta starosti, ter obenem tudi naznanil, da to še ni zadnja stopnja in da bo šel še dalje navzdol.

Po preteku enega leta je uprava Podpornega odseka III. reda sklenila, da bo sprejemala v Podporni odsek samo tiste, kateri še niso prekorali 45. leta življenja. Vsi tisti torej, kateri imajo namen, da se hočejo preskrbeti za leta starosti in onemoglosti in so že prekorali 45. leto življenja, naj gledajo, da se vpišejo v Podporni odsek pred novim

Letom 1937, ker po novem letu, počenši od 1. januarja 1937 se bodo sprejemali v Podporni odsek III. reda samo tisti člani in članice, kateri še niso prekoračili 45. leta starosti.

Morda se bo zdelo to enemu ali drugemu krivično, toda prepričan sem, da bi bil vsak razžaljen, če bi mu rekli, da ga do 45. leta še ni srečala pamet; da bo enkrat tudi njemu treba skrbeti za leta starosti in onemoglosti in prepričan sem, da bo vsak prišel do spoznanja, da če do sedaj ni umrl, zna tudi on po človeški verjetnosti in presoji dočakati leta, ko ne bo mogel več opravljati svojega običajnega poklica ter mu bodo mesečni prispevki Podpornega odseka prišli čisto prav. Pripominjamo pa že sedaj, da s tem datumom določena letna doba še nikakor ni zadnja, ampak, da jo bomo ob letu bržkone znižali naprej do 40. leta.

2. Bojim se, da bo za nas mlade vsega zmanjkalo, ker že zdaj dajete tolikim mesečne pokojninske zneske.

Navidez je kaj čuden ta ugovor. Vidi se, da je to rekla oseba, katera ve, da do sedaj izplačujemo že mesečno okoli 8.000 Din mesečnih zneskov tistim, kateri so vsled starosti ali onemoglosti upravičeni, da to prejemajo. Seveda je ta vsota razdeljena na člane in članice nekaj nad 30 po številu, vendar se je dotična oseba začela bati, da bi nazadnje moglo zmanjkati denarja, ko bo ona prišla na vrsto, da bi imela prejemati vsled lastne starosti in onemoglosti pripadajoči mesečni znesek.

Ta strah je popolnoma nepotreben. Vsak izmed tistih, kateri so vpisani v Podporni odsek III. reda si pač lahko predstavlja, da Podporni odsek III. reda ni bil ustanovljen kar tako tja v en dan, ampak da smo dali račune, ki so za to potrebni, tako imenovane zavarovalno-tehnične račune dobro pregledati od takih strokovnjakov, ki se na to razumejo.

Lastna pamet pa poleg tega vsakemu članu in članici Podpornega odseka lahko pove, da denar, kateri je bil vplačan v ta namen, donša obresti, in iz obresti se izplačujejo mesečni zneski za tiste, ki so prišli v leta starosti in onemoglosti. Zavarovalno-tehnični računi, na podlagi katerih je bil ustanovljen Podporni odsek III. reda, temelje na predpostavki, da bo donšal vloženi denar vsaj 4%-ne obresti in da se že v tem slučaju ni treba nikomur prav nič bati, da bi kedaj zmanjkalo denarja. Na uho pa lahko povemo vsem, da večji del denarja ne donša samo 4%-ne ampak 6%-ne obresti.

Dalje je nedvomna resnica, da člani in članice Podpornega odseka, kateri še ne dobivajo vsled starosti in onemoglosti pripadajočih zneskov, plačujejo svoje prispevke naprej, tako da se nam obresti ni treba dotakniti, ter se iste enostavno leto za letom pripišejo ter obrestujejo naprej.

Končno naj opozorimo tudi na to, da s tem, ko nekateri prejemajo svoje mesečne zneske še nikakor niso nehali pristopati novi člani, kateri plačujejo zopet nove mesečne prispevke. Naravna dolžnost ljubezni do bližnjega veže vse, ki že dobivajo svoje mesečne prispevke, da opozore na to ustanovo druge, o katerih vedo, da bodo prej ali slej prišli v leta starosti in onemoglosti in kako jim bo takrat prav prišlo, če jim ne bo treba imeti nepotrebnih skrbi in tiste odvisnosti od bližnjega, katera čaka vse tiste, ki se niso pravočasno vpisali v Podporni odsek III. reda.

Nove knjige

Grazia Deledda - Dr. Joža Lovrenčič: **Golobje in jaстреbi**. Ljubljana 1936. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 45 Din, vez. 60 Din.

Grazia Deledda (r. 1875), najpopularnejša sodobna italijanska pisateljica, l. 1927 odlikovana z Nobelovo nagrado, nam v tem svojem romanu, prvem večjem delu, ki jo z njim predstavljamo slovenskemu občinstvu, riše sardinsko vas s pestrimi ljudskimi tipi in običaji, ki so ohranili še mnogo neposredne prvotnosti in patriarhalnosti. Zgodba se razvija okrog nesrečne ljubezni študenta Jorgedda do lepe Columbe, ki jo trdovratno družinsko sovraštvo neusmiljeno razbije, oba mlada človeka pa pahne v trpljenje in nesrečo, dokler po dolgih, mučnih blodnjah ljudje ne spregledajo in ne začnejo novega življenja. Vso povest, ki je v pravem pomenu besede ljudska, preveva dih ljubezni, odpuščanja in sprave, prežarja jo topla človečnost, ki ni brez blagodejnega humorja in odpuščajočega razumevanja človeških slabosti in zmot. — Knjigo toplo priporočamo.

»Po Mariji k Jezusu.« 10 cerkvenih pesmi za moški in mešan zbor. Zložil Ferdinand Kalinger. Priredil St. Premrl. Izdal in založil Viktor Čadež. Ljubljana, 1936. Cena posameznemu izvodu 8 Din. Litografija Jugoslovanske tiskarne.

Te pesmi, zložene v narodnem duhu, nekatere prav pristrčne, bodo prav prišle zlasti zborom na deželi. Nekoliko drzen je motiv solo-baritona v 2. pesmi: »Pastirji vi, povejte nam.« Je nekoliko preveč posveten. Sicer pa zbirko, ki ji je dal g. St. Premrl odličen pečat, s čimer je zelo pridobila, toplo priporočamo. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni. P. F. Ačko.

P. Daniel Considine D. J.: **Veselite se**. Izdal Karmel na Selu.

Pisatelj piše preprosto. On je zdravnik drobnih številnih ran, ki jih pusta vsakdanost seka našim dušam. In ker je večina našega življenja trd delavnik, ker je naša najnevarnejša bolezen malomarno omalovaževanje malih dolžnosti, zato naj nam ta knjiga ne bo samo prijateljica za praznik, ampak za sleherni dan. Veselite se, pravi s sv. Pavlom, veselimo se, veselimo se vsega, kar je božje, vse, kar je od Boga, je vredno veselja. Knjižico toplo priporočamo.

Koledar Družbe sv. Mohorja za l. 1937 je ohranil svojo opremo in notranjo ureditev ter je res prava čitanka slovenske družine. Letošnjemu Koledarju dajo glavno potezo — gospodarski problemi. Že uvodni Finžgarjev »Direndaj« pokaže plastično na našo sodobno rakrano — brezposelnost in bedo, ki jo pa Finžgar tudi skuša rešiti. J. Avsenek razlaga s svojim globokim pogledom v gospodarsko življenje »naše gospodarske težave« ter jim poišče vzrokov; dr. L. Sušnik daje nasvete za razne poklice; dr. Kuhar mojstrsko odgrinja zaveso izpred svetovne politike ter pokaže na gospodarske probleme, ki usmerjajo svet; dr. Šarabon kaže svetovne dogodke, Slapar pa zgodovino Cerkve v teh dneh. Poleg vsega tega se Koledar z ljubeznijo spominja v podobi in besedi umrlih slovenskih velikih mož in članov ter čuva tako svet spomin na rajnce.

Klaverjev misijonski koledar 1937. Leto 21. Cena 5 Din. Pri naročilu 10 izvodov eden povrh. Naroča se: Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova ul. 1.

Koledar prinaša izredno zanimivo vsebino in lepe slike iz afriških misijonov. Toplo ga priporočamo.